

Allt om högskolestudier på studera.nu

ATT STUDERA PÅ HÖGSKOLAN

Lätt svenska

Högskoleverket • Luntmakargatan 13 • Box 7851, 103 99 Stockholm
tfn 08-563 085 00 • fax 08-563 085 50 • e-post hsv@hsv.se • www.hsv.se

ATT STUDERA PÅ HÖGSKOLAN Lätt svenska
Utgiven av Högskoleverket 2011, sjätte upplagan

GRAFISK FORM Alexander Florencio **ILLUSTRATION** Nina von Rüdiger **ÖVERSÄTTNING** Space 360
TRYCK Danagård Litho AB, Ödeshög, juni 2011 **TRYCKT PÅ MILJÖVÄNLIGT PAPPER**

Att studera på högskolan

Det här är information om högskolan. Det är Högskoleverket, en statlig myndighet, som har skrivit den. Informationen om högskolan är skriven för dig som bor i Sverige, men är född eller uppvuxen i ett annat land. Du kanske vill studera på högskolan eller har barn som vill studera på högskolan.

De här frågorna kommer du att få svar på:

- Hur fungerar den svenska högskolan?
- Vilka studerar på högskolan?
- Hur kommer man in på högskolan?
- Hur kan jag betala mina studier?

När man söker arbete är det bra att ha en utbildning från en högskola. Den svenska arbetsmarknaden blir mer internationell. Därför är det också bra att ha kunskap och erfarenhet av olika kulturer och språk.

Den som går på en utbildning på högskolan utvecklas också. Du lär dig att lösa problem och att analysera. Du får träna dig att uttrycka dig på ett bra sätt – både när du skriver och talar. Det är kunskaper, som du alltid kan använda.

Alla kan gå på högskolan

Högskolan är öppen för alla. Du behöver inte betala någon avgift för att få studera på högskolan. Men sökande som inte är medborgare i EU/EES-länderna eller i Schweiz måste betala anmälningsavgift och studieavgift.

Många i Sverige studerar på högskolan någon gång under sitt liv. En del börjar studera på högskolan direkt efter gymnasiet. Andra börjar lite senare. De kanske arbetar eller reser utomlands först. Sedan börjar de studera. De flesta studenter är 20 till 25 år. Men många studenter är äldre.

Det blir fler och fler studenter med olika språk och olika kulturer. En del studenter kommer till Sverige genom så kallade utbytesprogram. Det betyder att svenska studenter studerar på högskolor i andra länder och studenter från de länderna studerar här. Man kan säga att högskolorna byter studenter. Ungdomar som växt upp i Sverige med utländsk bakgrund börjar också på högskolan. Vi inom högskolan tycker att det är bra att studenterna kommer från olika miljöer och kulturer. Det är bra att det finns kunskap och erfarenhet från olika delar av samhället och världen.

Universitet och högskola? Är det samma sak?

Det finns nästan femtio högskolor och universitet i Sverige. De finns i hela landet från staden Kiruna i norr till Malmö i söder. De flesta är statliga. Man kan också gå högskoleutbildningar på privata skolor. Lite fler än tio stycken har så kallade examenstillstånd i olika ämnen. Det betyder att de har tillstånd att ge studenter examen för någon eller några av sina utbildningar.

Det finns ingen skillnad när det gäller kvaliteten. Utbildningen på universitet och högskolor är lika bra. Men det finns en annan skillnad mellan universitet och högskola. Det är att universitet alltid har forskarutbildning. Man kan gå en forskarutbildning, när man har avslutat sin grundutbildning. Men även en högskola kan ha forskarutbildning. Då har högskolan ansökt om, och fått tillstånd av Högskoleverket, att få ge examen på forskarnivå inom ett visst område.

Samma regler gäller för universitet och högskolor. Ordet högskola används i den här informationen. Då menar vi både universitet och högskola.

Högskolorna är bra på olika saker. Det är svårt att säga att någon är bättre än någon annan. Det beror på vad man tycker är bra och viktigt. Högskolorna har olika specialiteter, till exempel utbildning i konstnärliga ämnen eller tekniska ämnen. Högskoleverket kontrollerar kvaliteten på alla utbildningar inom högskolan.

Det finns också privata företag som kallar sig för universitet och högskolor. De har inte akademisk standard. Det kostar ofta pengar att studera där. Högskoleverket kontrollerar inte kvaliteten på de utbildningarna och de finns därför inte med i den här informationen.

På Högskoleverkets webbplats www.studera.nu hittar du alla högskolor i Sverige med adresser och information.

Välj utbildning

På högskolornas webbplatser kan du få information om deras utbildningar och kurser. Du kan hitta adresser och länkar till alla högskolor på www.studera.nu. Genom att kontakta den högskola du är intresserad av kan du också få en katalog med deras utbildningar.

Om du vill ha hjälp med att planera dina studier på högskolan, kan du få det. Studie- och yrkesvägledare finns på gymnasieskolor, på den kommunala vuxenutbildningen (komvux) och på högskolor. Arbetsförmedlingen kan också informera om studier på högskola.

Kurs eller program? Är det samma sak?

Alla utbildningar på högskolan består av kurser. Men det finns två sätt att studera. Man kan kombinera flera kurser till en examen. Då väljer man själv de kurser som man vill ha. Man kan också gå ett program. Då har högskolan bestämt vilka kurser som ingår. Alla program leder till en examen.

När du studerar på ett program har du alltid plats på alla kurser som ingår i programmet. Om du inte studerar på ett program utan själv har valt vilka kurser du vill gå, måste du söka till varje kurs. Det är inte säkert att du får plats.

Du kan studera på heltid eller deltid. Du kanske inte vill eller kan flytta till den stad där högskolan finns. Då kan du studera på distans. Det betyder att du studerar hemma eller på ett så kallat lärcentrum i din kommun. Där finns studievägledare. Studievägledaren ger dig råd

och stöd för studierna. Några gånger måste du resa till högskolan, till exempel för att göra prov och få examen. Läs mer om studier på distans på www.studera.nu.

Högskolepoäng på utbildningen

Du får högskolepoäng på alla kurser och program. Studier under en termin ger 30 högskolepoäng. Studier under två terminer, det vill säga ett läsår, ger 60 högskolepoäng. Studier under tre läsår ger 180 högskolepoäng. Studier under fyra läsår ger 240 högskolepoäng.

Det finns tre typer av examen

När du är klar med din utbildning, får du din examen. Du kan be om att få examen vid den högskola där du har studerat. Det finns generella examina, konstnärliga examina och yrkesexamina. Det beror på vad du har studerat.

De flesta utbildningar på högskolan leder till en generell examen. Det finns två olika generella examina. Dessa är högskoleexamen (två år) och kandidatexamen (tre år).

På avancerad nivå finns också två generella examina. Dessa är magisterexamen (ett år) och masterexamen (två år).

En yrkesexamen får man om man går en utbildning för ett bestämt yrke, till exempel sjuksköterska, civilingenjör eller psykolog.

Anmälan och antagning

Behörighet

Du måste ha vissa kunskaper för att få studera på högskolan. En så kallad grundläggande behörighet är ett krav på alla utbildningar.

Grundläggande behörighet:

Grundläggande behörighet för att studera på högskolan får du genom att gå högskoleförberedande gymnasieprogram. Du måste ha slutbetyg från gymnasieprogrammet och lägst betyget Godkänt i minst 2 250 gymnasiepoäng inklusive lägst betyget Godkänt i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik.

Om du har gått utbildning på ett gymnasium i ett annat land kan du också få grundläggande behörighet om du har tillräckliga kunskaper i svenska, engelska och matematik.

Du kan också få grundläggande behörighet genom så kallad reell kompetens. Mer information om bedömning av reell kompetens finns på högskolornas webbplatser.

Särskild behörighet:

För nästan alla utbildningar på högskolan behöver du också mer kunskaper. Det kallas för särskild behörighet. Vilka kunskaper som man måste ha beror på vilken utbildning man söker till. En del utbildningar, till exempel de konstnärliga, har också antagningsprov.

Om man inte har behörighet att söka till högskolan eller ett visst program, så kan man studera mer. Det gör man för att få den behörighet man behöver. Man kan till exempel studera på gymnasieskola, komvux eller på folkhögskola. Information finns på skolorna.

Högskoleprovet ökar chansen att komma in

Om du gör högskoleprovet har du större chans att komma in på högskolan. Det finns möjlighet att göra högskoleprovet två gånger per år. Du kan göra det hur många gånger du vill. Resultatet gäller i fem år. Det är alltid bra att göra provet. Du kan söka på betyg och på högskoleprovet på samma gång. Om du har flera resultat från högskoleprovet, så gäller det bästa resultatet. Mer information och anmälningsmaterial finns hos högskolorna och på www.hogskoleprov.nu. Där kan du också hitta gamla högskoleprov att öva på.

Så anmäler du dig till högskolan

Verket för högskoleservice, VHS, och högskolorna samarbetar om antagning till kurser och program.

Du anmäler dig på www.antagning.se. Det är det enklaste och säkraste sättet. På www.studera.nu kan du läsa om program och kurser på olika högskolor. Du kan också kontakta den högskola där du vill studera. Högskolorna har mer information om sina kurser och program.

Om du har skyddad identitet, sekretessmarkerade personuppgifter eller om du av andra skäl inte kan anmäla dig på internet, kan du beställa en pappersblankett. Telefonnummer är 08-613 99 00.

Ett läsår på högskolan är två terminer – hösttermin och vårtermin.

Höstterminen startar i augusti/september och slutar i mitten av januari. Vårterminen startar i mitten av januari och slutar i juni. Man söker till utbildningar två gånger om året.

Sista datum för anmälan är:

- 15 april för utbildningar som startar på hösten.
- 15 oktober för utbildningar som startar på våren.

Om du vill studera på sommaren har högskolorna olika sommarkurser. Sista anmälningsdag för sommarkurser är den 15 mars. Allt du behöver veta när du ska välja högskolestudier hittar du på www.studera.nu.

Vad kostar det att studera?

Du betalar inte terminsavgift på högskolan om du är medborgare i EU, EES-länderna eller Schweiz. Staten betalar utbildningen. Men den som studerar måste ha pengar till bland annat mat, bostad och kurslitteratur.

Studiemedel – bidrag och lån

Den som studerar kan få pengar från staten. Man kan också låna pengar som ska betalas tillbaka. De flesta studenter har studiemedel. Man ansöker om att få studiemedel från Centrala studiestödsnämnden, CSN, www.csn.se. Studiemedlet består av två delar:

- studiebidrag, pengar som du får,
- studielån, pengar som du lånar och ska betala tillbaka.

Du väljer hur mycket pengar du vill låna. Studielånet har ett maxbelopp. Du kan också välja att bara ta studiebidraget. Du kan även få studiemedel för att studera på deltid.

Du kan få studiemedel för att studera på högskolan i högst 240 veckor (tolv terminer). Bidragsdelen kan du få till och med det år som du fyller 54 år. Men rätten att låna pengar minskar för varje år från och med det år du fyller 45 år.

Du har rätt att få studiemedel även om du har pengar på banken eller om du har en familj med hög inkomst. Men du får inte tjäna för mycket pengar själv. Då får du inte studiemedel. Det finns regler för hur mycket du får tjäna. Du behöver inte ha någon borgen för lånet. Men du måste studera i en viss takt. Det får inte ta för lång tid. Då kan du förlora ditt studieme-

del. Mer information om studiemedel får du av CSN, www.csn.se.

Att betala tillbaka studielånet

Du ska betala tillbaka ditt studielån. Du börjar betala tidigast sex månader efter att du senast hade studiemedel. Hur mycket du ska betala och när du ska betala beror på följande saker:

- hur mycket pengar du har lånat,
- hur hög räntan är på lånet,
- hur gammal du är.

Stipendier och bostadsbidrag

I Sverige finns inte så många stipendier för studenter på högskolan. Dessa stipendier räcker inte att försörja sig på under studierna. Man kan säga att det finns studiemedel istället för stipendier. Biblioteken har information om var du kan söka stipendier. Mer information om stipendier finns på www.studera.nu.

Studenter som betalar avgift för att studera i Sverige kan söka stipendier hos universitet och högskolor. På www.studera.nu hittar du adresser till alla högskolor.

Du som är under 29 år eller har barn kan ansöka om bostadsbidrag. Då får du pengar för att betala en del av din hyra. Läs mer på Försäkringskassans webbplats, www.forsakringskassan.se.

Studier tar tid

Att studera på heltid är lika mycket arbete som att arbeta på heltid, det vill säga 40 timmar i veckan. Du måste gå på föreläsningar och du måste också läsa kurslitteraturen. Det är lika viktigt.

Studentbostäder

Studenter kan bo på olika sätt. Om du går en utbildning där du bor, kan du förstås bo kvar i din bostad. Det finns också studentlägenheter och rum i studentkorridor att hyra. Om du bor i en studentkorridor delar du kök med andra studenter. Du kan också hyra ett rum i en lägenhet eller hyra en hel lägenhet.

På högskolornas webbplatser kan du ta reda på hur du hyr en studentbostad. Högskolan, studentkåren eller ett bostadsföretag förmedlar studentbostäder.

Det kan vara svårt att få en studentbostad. Det är svårast i stora städer. Det är viktigt att börja leta i god tid.

På www.studera.nu hittar du adresser till alla högskolor i Sverige och information om bostadsgaranti.

Arbete efter studierna

Om du vill ha information om olika yrken, kan du vända dig till Arbetsförmedlingen. Där kan du också få information om vilka yrken som är bra i framtiden och vilka utbildningar man måste ha. På Arbetsförmedlingens webbplats www.arbetsformedlingen.se finns mycket bra information om yrken och utbildningar. På www.studera.nu kan du också få information om vilka yrken som är bra i framtiden.

Om du har en utbildning från en högskola i ett annat land kan Högskoleverket bedöma den. Högskoleverket talar då om vilken svensk examen som motsvarar

din utländska examen. Det är bra för dig att ha när du söker jobb. Det gör det lättare för en arbetsgivare att förstå vilka kunskaper du har.

För vissa utbildningar måste man ha en auktorisation, legitimation eller liknande. Annars får man inte arbeta som till exempel läkare och advokat. Då är det andra myndigheter som ska bedöma din utbildning. Högskoleverket har mer information.

Det är lättare att hitta ett arbete när du har utbildning från en högskola. Arbetslösheten är lägre bland dem som har utbildning från en högskola än bland dem som inte har det.

Vad är Högskoleverket?

Högskoleverket är en central myndighet som arbetar med frågor om universitet och högskola. Högskoleverket arbetar med kvalitetsgranskningar, tillsyn, uppfölj-

ningar, utveckling av högre utbildning, utredningar och analyser. Högskoleverket bedömer utländska utbildningar och informerar om studier.

Vill du ha information på något annat språk?

Den här informationen finns på flera språk. Språken är albanska, arabiska, bosniska/kroatiska/serbiska, engelska, franska, lätt svenska, persiska, ryska, somaliska, spanska, thailändska och turkiska.

Vill du ha fler exemplar? Gå in och beställ på www.studera.nu/broschyren. Broschyren är gratis.

Kontaktuppgifter

Arbetsförmedlingen

telefon 0771-416 416, www.arbetsformedlingen.se

CSN

telefon 0771-276 000, www.csn.se

Högskoleverket

telefon 08-563 085 00, www.studera.nu

Migrationsverket

telefon 0771-235 235, www.migrationsverket.se

Myndigheten för yrkeshögskolan

telefon 010-209 10 00, www.yhmyndigheten.se

VHS

telefon 08-725 96 00, www.antagning.se

Högskoleverket informerar om högskolestudier genom den här och flera andra broschyrer. Information finns också på Högskoleverkets webbplats www.studera.nu. Fråga efter vårt material hos din studie- och yrkesvägledare eller beställ det gratis på webben.